

dr hab. Marzena Wolińska prof. UAP
Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu
Wydział Architektury i Wzornictwa
Al. Marcinkowskiego 29
60-967 Poznań

Recenzja pracy habilitacyjnej i dorobku artystycznego **dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej** sporządzona w związku z przewodem habilitacyjnym w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki projektowe, wszczętym przez Radę Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Niniejsza recenzja sporządzona została na podstawie otrzymanych materiałów : Portfolio, Publikacji 2005 - 2018, Autoreferatu w języku polskim i angielskim, wykazu dorobku zawodowego, wykazu działalności dydaktycznej i organizacyjnej oraz zapisu elektronicznego na płycie CD tychże pozycji.

Biogram

Dr Agata Kwiatkowska - Lubańska ukończyła studia na Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie broniąc dyplomową pracę magisterską pt. "Projekt kolorystyki osiedla Rząka Wielicka w Krakowie" zrealizowaną pod opieką prof. Barbary Suszczyńskiej - Rąpalskiej w 1989 roku.

Po uzyskaniu tytułu magistra sztuki rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta, następnie wykładowcy, a po obronie pracy doktorskiej - adiunkta na macierzystym wydziale. Stopień doktora otrzymała w 2004 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: "Barwa w kształtowaniu tożsamości marki w obliczu globalizacji działań firm". Promotorem w przewodzie doktorskim była prof. Barbara Suszczyńska - Rąpalska, a recenzentami : prof. Ksawery Piwocki i prof. Władysław Pluta.

Praca dydaktyczna

Na doświadczenie dydaktyczne Habilitantki składają się prowadzone dla studentów studiów jednolitych, pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów niestacjonarnych, zajęcia z zakresu : projektowania kolorystyki, projektowania komunikacji wizualnej, podstaw projektowania, psychofizjologii widzenia, wiedzy o barwie, współczesnych zagadnień wzornictwa oraz seminarium dyplomowe. Na Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie była promotorem 14 dyplomów magisterskich i 6 licencjackich.

Od 2012 roku habilitantka prowadzi również zajęcia jako starszy wykładowca w Zakładzie Wzornictwa w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie.

W zaprezentowanych w Portfolio pracach semestralnych niezwykle metodycznie prowadzony jest proces zgłębiania problematyki szeroko rozumianej barwy w projektowaniu. Przedstawione są ćwiczenia, w których studenci przeprowadzają analizę kolorystyczną wybranej serii obiektów, występujących w naturze, interpretują je w formie wzoru graficznego, projektują wersje kolorystyczne różnorodnych produktów skierowane do konkretnej grupy odbiorców. Sporządzana jest również notacja w systemie kolorystycznym i zapis elektroniczny barw. Ćwiczenia dotyczą asocjacji barw, ich psychologicznego uzasadnienia oraz świadomości indywidualnych preferencji w kontekście projektowania wzorniczego.

W pracach semestralnych studenci doświadczają zastosowań wielorakich palet kolorystycznych, proponowanych dla różnorodnych powierzchni. Obrazuje to najistotniejszą cechę koloru, o której mówi Habilitantka, a mianowicie relatywizmu barwy.

Niezwykle cenne jest nadanie tak dużego znaczenia w dydaktyce problemowi kolorystyki. Uwrażliwia to adeptów wzornictwa na rolę barwy w kształtowaniu formy projektowanych obiektów.

Praca organizacyjna

Jak pisze w swoim Autoreferacie - kolor fascynował ją od dawna, co przełożyło się na podjęcie studiów na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Decyzja o wyborze kierunku projektowego, a nie artystycznego wynika z predyspozycji Habilitantki do myślenia utylitarnego, które w działaniach twórczych wielokrotnie udowadniała. Umiejętność logicznego myślenia, kształtowana nauką w liceum na kierunku matematyczno - fizycznym oraz zdobyta podczas studiów wiedza teoretyczna i praktyczna, dotycząca projektowania form i tak znaczącego udziału w nim problematyki projektowania kolorystycznego ugruntowała zainteresowania dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej. Na Wydziale Form Przemysłowych Katedra Przestrzeni i Barwy ma swą tradycję kształcenia w obszarze wiedzy o barwie sięgającą początków wydziału, tworzonego przez wybitną osobowość twórczą - prof. Andrzeja Pawłowskiego.

Po zakończeniu studiów Habilitantka rozpoczęła pracę jako asystent właśnie w Katedrze Przestrzeni i Barwy.

Ówczesna sytuacja rynkowa nie stwarzała zbyt wielu możliwości do praktykowania tego obszaru problematyki projektowej. Stąd zajęcie się głównie komunikacją wizualną (i realizując młodsze marzenia o pracy projektanta mody - projektowaniem obuwia). Brak możliwości zdobywania doświadczenia w realnym tworzeniu kolorów wzmacniało chęć zdobywania wiedzy czysto teoretycznej. Studiowanie i analizowanie pozycji tak wybitnych jak np. "Sztuka barwy" Johannaesena Ittena, związanego z Bauhausem przyczyniło się do poszerzenia świadomości w tym zakresie.

Praca nad rozprawą doktorską pt. " Barwa w kształtowaniu tożsamości marki w obliczu globalizacji działań firm" stworzyła możliwość nawiązania kontaktów

z międzynarodowym środowiskiem projektantów, zajmujących się barwą. W rok po obronie doktoratu wzięła udział w X Kongresie AIC (International Color Association) w Granadzie, który uzmysłowił jak szeroką i istotną dziedziną jest obszar Jej dotychczasowych zainteresowań. Uczestnictwo to zapoczątkowało ważny obszar aktywności Habilitantki - uczestnictwo w konferencjach krajowych i zagranicznych jako prelegent - ekspert, wypowiadający się w znanej sobie dziedzinie. Wykaz wystąpień dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej jest imponujący i wykazuje 22 referaty, wygłoszone w latach 2006 - 2018, m.in. :

- "How subjective colour type can influence the process of colour design" 4-th Colour Specialist International Conference , Budapeszt 2007

- " Borderline - Pushing Design over the Limit" International Association of Universities and Colleges of Arts, Design and media CUMULUS, Genk 2010

- "Colour as a mass product. Designing of the collection of interior paint colours for the Polish market", X Conferenza del Colore, Genua 2014

- " Jak uniknąć pomyłek w wyborze kolorystyki elewacji? Badania dotyczące zmian postrzegania barwy w przestrzeni" Dzień Barwy 2018. Barwa we wzornictwie, Kraków 2018

W 2013 roku Agata Kwiatkowska - Lubańska została członkiem międzynarodowego zespołu Study Group on Environmental Color Design, wchodzącego w skład Międzynarodowego Stowarzyszenia Barwy (AIC), które zrzesza projektantów i architektów.

Uzyskane w wyniku udziału w ważnych środowiskowo międzynarodowych spotkaniach predestynowało Habilitantkę do zainicjowania organizacji międzynarodowych konferencji w Krakowie. W 2013 roku odbyła się pierwsza konferencja "Dzień barwy" w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Druga w 2015 roku zorganizowana została w auli Wydziału Form Przemysłowych. Kolejnym znaczącym wydarzeniem było zorganizowanie w 2014 roku międzynarodowej konferencji uświetniającej obchody 50 - lecia Wydziału Form Przemysłowych " Designing Designers/ Projektowanie Projektantów", w której uczestniczyło ok. 200 osób z polskich i zagranicznych uczelni projektowych. Po sukcesie konferencji, która odbiła się głośnym echem w środowisku, Pani Agata Kwiatkowska - Lubańska przygotowała podobną liczebnie konferencję dotyczącą barwy. W 2016 roku odbyła się 2 dniowe wydarzenie, podczas którego wygłoszone zostały 42 referaty. W 2018 roku wydano monografię " Colour Culture Science", którą Habilitantka współredagowała. Kolejna konferencja "Dzień Barwy 2019. Barwa w przestrzeni publicznej" odbyła się w pod koniec roku 2019.

Aktywność ta jest bardzo ważna ze względu na rozwijanie i popularyzowanie tego nowego, niezbyt znanego, choć jednocześnie istotnego obszaru projektowego. Dla tak prężnego przybliżania zagadnień potrzeba zarówno wysokich kompetencji zawodowych, jak i cech osobowościowych, takich jak umiejętności organizacyjne, relacyjne, motywowanie i dyscyplinowanie siebie i innych. Dr Agata Kwiatkowska - Lubańska udowodniła, że posiada te zakresy w stopniu znaczącym.

Zdolności i potencjał Habilitantki przełożyły się na szereg odpowiedzialnych funkcji, które pełniła i pełni na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 2008-2012 była prodziekanem Wydziału Form Przemysłowych. Do chwili obecnej jest członkiem Senackiej Komisji ds. Badań Naukowych i członkiem Senatu Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 2008 - 2012 reprezentowała Uczelnię w International Association of Universities and Colleges of Arts, Design and Media CUMULUS. Od 2012 roku należy do AIC Study Group on Environmental Colour Design, a od 2013 roku jest członkiem założycielem Polskiego Stowarzyszenia Barwy.

Warto zaznaczyć w tym miejscu znaczenie kolejnych działań dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej, a mianowicie publikacje prasowe i pokonferencyjne. Szczególnie bliskie są mi artykuły pisane do cenionego w środowisku projektantów profesjonalnego periodyku 2+3D, niestety już nieistniejącego. Teksty Habilitantki dotyczyły zagadnień projektów szeroko rozumianej kolorystyki, przybliżyły istotę problemu i jego znaczenie zarówno dla profesjonalistów, jak i użytkowników. Pisane były w przystępny sposób, jednak nie splotający, ani zbytnio nie upraszczający złożoności omawianego tematu. Styl tych opracowań wskazuje na doskonałą znajomość omawianej dziedziny (projektowej) i ogólną erudycję.

W uznaniu za swą aktywność, rzetelność i profesjonalizm otrzymała 7 nagród: m.in. dwukrotnie Nagrodę Rektora ASP im. Jana Matejki w 2012 i 2014 roku, Medal Komisji Edukacji Narodowej w 2017 oraz Brązowy i Srebrny Krzyż Zasługi RP w 2013 i 2018 roku.

Praca projektowa

Praca projektowa dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej koncentruje się na projektowaniu kolorów. Pod tym przyjemnie brzmiącym określeniem obszaru działania kryją się specjalistyczne kompetencje, doświadczenie i ogromna fascynacja tą dziedziną projektowania. Potwierdzeniem profesjonalizmu Habilitantki jest wielokrotne zapraszanie Jej do prowadzenia szkoleń i kursów z zakresu wiedzy o barwie m.in. dla firm: Greinplast, Śnieżka czy Akzo Nobel.

Pełniła także funkcję konsultanta ds. trendów barwnych Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka. W 2015 roku brała udział w europejskiej sesji Color Marketing Group- Color Forecasting 2017+, podczas której zostały opracowane z dwuletnim wyprzedzeniem trendy kolorystyczne dla rynku europejskiego.

W 2016 roku uczestniczyła w pracach międzynarodowego zespołu przeprowadzającego badania zakresu nazewnictwa barw. Kierownictwo sprawował dr Dymitris Mylons z University College London. W badaniach wzięli udział studenci 2 roku Wydziału Form Przemysłowych, z którymi Habilitantka prowadzi regularne zajęcia. Zapewne stanowiło to dla nich cenne doświadczenie praktycznego zastosowania studiowanej dziedziny. Jest to przykład dzielenia się i wprowadzania studentów w profesjonalne działania rynkowe, które w przyszłości będą ich udziałem.

Była zapraszana do zespołów eksperckich, organizowanych przez Instytut Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie, którego zadaniem było opracowanie informacji dotyczących trendów kolorystycznych dla różnych dziedzin projektowania wzorniczego.

Niekwestionowanym potwierdzeniem znawstwa tematu była prośba o ekspertyzę dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych dotyczącą zapisu polskich barw narodowych. W odniesieniu do ciągle obowiązującego zapisu w ustawie z 31 stycznia 1980 roku "O godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej" ustalone zostały najbliższe notacje w standardach Pantone, NCS, RGB i CMYK. Ekspertyza została wykorzystana w systemie identyfikacji wizualnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Głównym punktem działalności zawodowej i efektem rozwijanych metodycznie kompetencji jest obszar projektowania palet barw dla producentów farb.

W swoim dorobku dr Agata Kwiatkowska - Lubańska ma współpracę z dwoma znaczącymi producentami tej branży : Greinplast i Śnieżką. Jak pisze w swoim Autoreferacie : "... początkowo współpracowałam jednocześnie z Greinplastem i Śnieżką. Jednak wymogi konkurencji spowodowały, że koniecznością stał się wybór jednej z firm. Ze względu na zakres i możliwości współpracy kontynuowałam prace dla FFIL "Śnieżka", obejmujące takie marki jak : "Satynowa", "Barwy Natury", " Supermal", " Foveo Tech " i " Magnat". Powierzono mi również opracowanie szeregu materiałów uzupełniających - katalogów, aplikacji kolorów we wnętrzach oraz poradników." Dowodzi to przestrzegania etyki, tak istotnej w zawodzie projektanta.

Projektowanie linii kolorystycznych, jak każda wąska specjalizacja projektowa okazuje się być działaniem niezwykle złożonym. Wymaga znajomości historii barwy i osadzenia jej w historycznym kontekście czasu i miejsca. Potrzebna jest wiedza na temat pierwszych prób odwzorowywania kolorów, występujących w naturze i tych stworzonych przez człowieka bez inspiracji przyrodą. Nieodzowna jest znajomość psychofizjologii postrzegania barw i ich wpływu na człowieka. Istotną sprawą jest uwzględnienie całego tła społeczno - gospodarczo - politycznego zarówno w danym miejscu, ale i na świecie. Sprawą, która coraz wyraźniej jest uwzględniana przez producentów i pomijanie której stało się niemożliwe jest ekologia. Ważną rolę odgrywają tu projektanci, którzy kreując tendencje efektów końcowych są również odpowiedzialni za cały proces powstawania i życia produktu.

Wskazane dzieło

Jako wskazane osiągnięcie wynikające z art.16 ust.2 z dn. 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki Habilitantka przedstawia projekty kolorystyki dla Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka S.A. z lat 2017-2018 w dwóch liniach : Foveo Tech - profesjonalne systemy ociepleń budynków i Magnat Ceramic Care - plamoodporne, ceramiczne farby do wnętrz. Trudno wyobrazić sobie bardziej użytkową formę przełożenia wiedzy o barwie niż zaprojektowanie kolorystyki dla producenta farb. Farba jest nośnikiem barwy, stworzonej przez Projektantkę, jest narzędziem do rozprzestrzeniania koncepcji

kolorystycznej. Pierwszym skojarzeniem, ukonstytuowanym intencją producenta jest nanoszenie jej na dużą, płaską powierzchnię, taką jak ściana, elewacja czy podłoga. Jednak farba może posłużyć jako element nadania barwy dowolnemu produktowi wzorniczemu. Może zostać wykorzystana jako inspiracja do nadania dokładnie takiej barwy przedmiotowi, zrealizowanemu w zgoła innym materiale. Wówczas przestaje być narzędziem - staje się składowym elementem formy tego obiektu. I właśnie to dwutorowe funkcjonowanie zaprojektowanego koloru stanowi o istocie dziedziny projektowej, którą zajmuje się dr Agata Kwiatkowska - Lubańska.

Realizacja zakresu kolorystyki w omawianych paletach barwnych podlega bardzo skrupulatnym procedurom. Analiza stanu obecnego, wspierana jest informacją zwrotną, dotyczącą preferencji klientów. Sygnały o cechach wizualnych poszczególnych barw stanowią punkt wyjścia do projektu całej, spójnej kolorystyki. Wszystkie kolory poddane zostają ocenie wizualnej, w wyniku której odnaleziono najbliższe notacje systemu NCS. Następnie prześledzono cechy takie jak : zawartość bieli i czerni, chromatyczność czy zczernienie. Zobrazowało to luki kolorystyczne. Próbkę nowych barw zostały przygotowywane samodzielnie przez projektantkę. W świecie, w którym przytłaczająca jest ilość pozyskiwania wzorów wirtualnie - własnoręczne wykonanie koloru, który może być korygowany już na etapie powstawania jest dużą wartością. Wskazuje też na wyobraźnię kolorystyczną Habilitantki, gdyż kreowanie kolorów jest tworzeniem całych sekwencji barwnych. Po etapie doboru odpowiednich zestawień kolorystycznych - są one poddawane testom wizualnym, w których oceniana jest barwa w świetle naturalnym. W badaniu biorą udział zewnętrzni obserwatorzy, zadaniem których jest percepcja zaproponowanych barw w kontekście przypisania ich do systemu kolorystycznego NCS. Pozwala to na weryfikację indywidualnego odbioru i wygenerowanie optymalnej skali barw.

W Polsce kolorystyka budownictwa indywidualnego nie jest normowana prawnie. Tradycja i świadomość tworzenia spójnej, nie nachalnej przestrzeni zewnętrznej nie jest wysoka. Ze względu na docelowego odbiorcę linii farb Foveo Tech, którym jest indywidualny klient, nie będzie przesadą stwierdzenie, że to właśnie projektant palety barwnej ma istotny wpływ na kształtowanie wizerunku naszego otoczenia. Wierzę, że projekty Pani dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej przełożą się na poprawę estetyki polskich miejscowości.

W linii farb Magnat Habilitantka zaprojektowała kolory do nowej palety barw, nadzorowała proces recepturowania, opisywała oddziaływanie każdej z barw w postaci poradnika i opracowała koncepcję katalogu. W opisie kolejnych etapów pracy - przedstawia wzajemne zależności tzw. trendów kolorystycznych a deklaracji projektantów, co do ich uwzględniania. Świadomość uwarunkowań obiektywnych i deklarowana intencjonalność ignorowania tendencji kolorystycznych pozwalają Autorce na zachowanie zdystansowanej postawy i rzetelnego opracowywania swojego zakresu działań. Doceniam starania Projektantki, która współpracując z całościowo polskim producentem farb, jakim jest Śnieżka uwzględnia uwarunkowania lokalne, nie powijając tych globalnych. O nakładzie Jej pracy

i zaangażowaniu całego zespołu świadczy wykonanie kilkuset próbek, poddanych kolejnym weryfikacjom, badaniom i opisom. Wybór i opracowanie części z nich stanowi o metodzie koniecznego w tym zakresie działania. W efekcie powstał spójny system kolorystyki dla wysokiej jakości farb ceramicznych w postaci gotowych kolorów. Dr Agata Kwiatkowska - Lubańska stworzyła kolejny raz narzędzie, którego zastosowanie umożliwi kształtowanie świadomości kolorystycznej szerokiej rzeszy użytkowników.

KONKLUZJA RECENZJI

dorobku projektowego, dydaktycznego oraz wskazanego dzieła dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej sporządzona w związku z przewodem habilitacyjnym w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe, wszczętym przez Radę Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Na podstawie całości przedstawionych mi materiałów, niezbędnych do napisania niniejszej recenzji, stwierdzam, że umiejętności dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej upoważniają ją do prowadzenia w pełni samodzielnej działalności dydaktyczno-projektowej, a osiągnięcia projektowe, dydaktyczne i organizacyjne stanowią ważny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej: sztuki projektowe. Przekłada się to pozytywnie na sferę nauki, dydaktyki i kształtowania świadomości estetycznej polskiego społeczeństwa. Dorobek Habilitantki, opierający się na współpracy z rodzimymi producentami oceniam wysoko w aspekcie podnoszenia wartości produkcji przemysłowej. Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia twórcze, projektowe i dydaktyczne dr Agaty Kwiatkowskiej - Lubańskiej spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dn. 14.03.2003 roku z późniejszymi zmianami) o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Poznań 02.01.2020 r.

dr hab. Marzena Wolińska prof. UAP